כל הנרות של מתכת מטלטלים. דלמ"ד מתכות לג"ה ממיקי לפילו יפניס כגון של נחושת וכיוצא בהן: [ו] הדולק בשבת. שהיה נר דולק בו בין הסעמות דמוקלה מחמת חיפור שאסור לכבות הגר נאסר גם הוא לטלטל וכיון שהוקלה לבין הסעמות הוקלה לכל היום: בידים. שהדליקו בו הגר בגל בהמה דממילא מידחית לימר דהדר חזיק: יאכל. הוא עלמו ובו ביום ובין לריך להמתין עד הערב כדי שיעשו להם לממרינן בעלמן לערב כדי שיעשו ליה לי"ח מלא היכא דעבד ישרא"ל לחיפורא ובמזיד לחיכא חיובא דלא נמטייה הגלה מחיפורא לגל בשוגג לג: במזיד. לחיכא לחיפורא: לא יאכל. בו ביום עד שמחשך וכדאי שיעשו והוא הדין לחחרים נמי לחסור למיכליה בו ביום לטעמן משום דלא נמטייה הגלה מחיפורא הוא וכי שהי לחורתן בכדי שיעשו לא מטו לו הגלה מיניה ותיידי לחנח ריפא בדידיה לחסמעינן דבותא להטירה חנח נמי פיפא בדידיה: רבי יהודה אומר בשוגג יאכל במוצאי שבת. ולא בשבת וה"ה לחחריני לע"ג דבשוגג חיוב פקילה ליכא בעידנא חיהא חיכא ובעינן בכדי שיעשו לא נימטיה הגלה מעבידנא ותיידי בדעי למתני פיפא לא יחכל עולמית בדידיה לגל לחחריני שרי לחיהו בעבד חיפורא קנסוהו רבנן לגל לחריני לא חנח ריפא נמי בדידיה ומתניתין נמי דקתני לחפורה בחכילה ליומיה בדידיה ולחחריני בשוגג חחוקמא ורבי יהודה היא ולקמן פריך והא מתחייב בנפשו קתני [ז]והא ליכא למימר ריפא נמי דוקא חיהו לגל לחריני שרו בו ביום ואיהו לפור משום דקנסו שוגג לחו מזיד ומתניתין לחפר ליה ליומיה לפילו לחחריני לאו רבי יהודה היא דלא נמטייה הגלה מחיפורא לגל בשוגג לג: במזיד. לחיכא לחיפורא: לא יאכל. בו ביום עד שמחשך וכדאי שיעשו והוא הדין לחחרים נמי לחפור למיכליה בו ביום לטעמן משום דלא נמטייה הגלה מחיפורא הוא וכי שהי לחורתן בכדי שיעשו ימחיו לגל ניחחני מעבידנא: במזיד לא יאכל עולמית בו. לאו משום קנסא הוא להא לחריני לא עבוד חיפורא לגל מקרבי ליף לה רבי יוחנן בלחוכות בגלו נעורות (דף לד:) ובפ"ק בפרק מרובה (דף עג.) ושמרתם לת השבת כי קדש וגו' מה קדש לפור בחכילה לף מעשה שבת לפור בחכילה (ו) יכול לפילו בשוגג ת"ל מחללים מוח יומח במזיד לחרני ולא בשוגג: ונוקמה במזיד ור"מ היא. לחמר לפורה ליומח: מה יום הכפורים בו. לא יחכל בו ביום להא יום עיוני הוא: ונוקמה בר' יוחנן הסנדלר דאמר בו. לא יחכל בו ביום לא חכל ולא חלבים. ולית לחפרכי להחי במזיד לא יחכל דרבי חחיר וכשוגג לא יחכל דרבי יהודה לא חכל חכל ולחחרים שרי והחי לחחרים לפור בחכילה ליומיה דקחמר רב נמי לדידיה קחמר חכל לחחריני שרי ולאו מילחא להא דומיא דיום הכפורים חלבים רב נמי לדידיה בחכילה ליומיה לפור בחכילה. במבשל בשבת הולחה ביחיד מורי להו כרבי חחיר לחיקל: בפירקא. ביום השבת בדברים: ובי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה. בדברים היה שוב חשבח חשבח זו ביום הדברה ומיים רב לעתי חתרן שלא ישמעו קולו: אטו. בני הכנסת הבאים לשמוע מה שהיה רב דורש: לתנא צייתי. כלומר הם מעון לחזן לשמוע מן התלמידים היושבים שם וחוזרין חיש מהנחו לעלמן: לאמורא. שהיה עומד בפני רב ומשמיע לדברים מה שרחש הדברה לוחש לו שלא היו שומעין: עד כאן לא קשרי ר"מ. שלא במבשל בשוגג דכיון לחיסור שבת ליכא בשוגג הוא חיסור מוקלה נמי ליכא דמעיקרא הוי חזי לכוס מיה: אבל שוחט בשוגג. נהי לחיסור שבת ליכא בשוגג מיהא חקורה דבין השמשות לא הוי חזיא לכוס. כל חכילה שלא כדרכה קרי כוסס כמו (בכורות דף ו:). הכוסס את החיטין הכוסס את החורז כם פילפלי ניומא דכפורי (שם דף ו:): הא ר"מ שרי. מדלימטרין לחוקמה כרבי יהודה מכלל דקסבר רב דר"מ שרי: שהיה

[ו]כל נרות של מתכת מטלטלין חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת ודלמא שאני התם דהוא דחי ליה בידים אלא אמר רב אשי רבי יהודה דמבשל היא [ז]דתנן [ז]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר [א]בשוגג יאכל במוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים ונוקמה במזיד ורבי מאיר לא סלקא דעתך דקתני דומיא דיום הכפורים מה יום הכפורים לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל אף הכא נמי לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל ומי מצית מוקמת לה בשוגג ורבי יהודה והא אף על פי שמתחייב בנפשו קתני הכי קאמר אע"פ דבמזיד מתחייב בנפשו הוא הכא דבשוגג שחיטתו כשרה ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל רבי יוחנן הסנדלר קמפליג במוצאי שבת לאחרים ולא לו תנא דידן שחיטתו כשרה קתני לא שנא לו ולא שנא לאחרים תני תנא קמיה דרב [ז]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל ומשתיק ליה רב מאי טעמא משתיק ליה [ח]אילימא משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא תני כרבי מאיר משום דסבירא ליה כרבי יהודה מאן דתני כרבי מאיר משתיק ליה ועוד מי סבר לה כרבי יהודה והאמר רב חנן בר אמי כי מורי להו רב לתלמידיה מורי להו כר' מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ וכי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה אטו כולי עלמא לתנא צייתי לאמורא צייתי אמר רב נחמן בר יצחק תנא שוחט תנא קמיה דרב השוחט בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל אמר ליה מאי דעתיך כרבי מאיר עד כאן לא קשרי רבי מאיר אלא במבשל דראוי לכוס אבל שוחט דאין ראוי לכוס לא והא מתניתין דשוחט הוא [ט]ואמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הא רבי מאיר שרי כי שרי רבי מאיר כגון

המבשל בשבת בשוגג יאכל. לפילו [ז] גו ביום דר"מ לג קנים כלל שוגג לחו מזיד כדמוכח בהניזקין (גיטין נג:) ובפ' כירה (שבת דף לח.) נמי משמע דשרי גו ביום גבי הא דבעי מרבי חייא בר לנא שבת קדילה ע"ג כירה גו' במזיד לג יאכל לג הוא ולג לחריכים גו ביום לגל שבת במזיד ע"ם שרי לפי' לדידיה מדבעי לחוקמי מתניתין בשוגג ר"מ ובמזיד ותניתין דומיא דיום"כ דקתני לחסור גו ביום בין לו בין לחריכים ושחיטתו כשרה קתני לג שבת לו ולג שבת לחריכים כדרבי יוחנן בסנדלר ובשוגג דרבי יהודה היא דלא נמטייה הגלה מחיפורא לגל בשוגג לג: במזיד. לחיכא לחיפורא: לא יאכל. בו ביום עד שמחשך וכדאי שיעשו והוא הדין לחחרים נמי לחסור למיכליה בו ביום לטעמן משום דלא נמטייה הגלה מחיפורא הוא וכי שהי לחורתן בכדי שיעשו ימחיו לגל ניחחני מעבידנא: במזיד לא יאכל עולמית בו. לאו משום קנסא הוא להא לחריני לא עבוד חיפורא לגל מקרבי ליף לה רבי יוחנן בלחוכות בגלו נעורות (דף לד:) ובפ"ק בפרק מרובה (דף עג.) ושמרתם לת השבת כי קדש וגו' מה קדש לפור בחכילה לף מעשה שבת לפור בחכילה (ו) יכול לפילו בשוגג ת"ל מחללים מוח יומח במזיד לחרני ולא בשוגג: ונוקמה במזיד ור"מ היא. לחמר לפורה ליומח: מה יום הכפורים בו. לא יחכל בו ביום להא יום עיוני הוא: ונוקמה בר' יוחנן הסנדלר דאמר בו. לא יחכל בו ביום לא חכל ולא חלבים. ולית לחפרכי להחי במזיד לא יחכל דרבי חחיר וכשוגג לא יחכל דרבי יהודה לא חכל חכל ולחחרים שרי והחי לחחרים לפור בחכילה ליומיה דקחמר רב נמי לדידיה קחמר חכל לחחריני שרי ולאו מילחא להא דומיא דיום הכפורים חלבים רב נמי לדידיה בחכילה ליומיה לפור בחכילה. במבשל בשבת הולחה ביחיד מורי להו כרבי חחיר לחיקל: בפירקא. ביום השבת בדברים: ובי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה. בדברים היה שוב חשבח חשבח זו ביום הדברה ומיים רב לעתי חתרן שלא ישמעו קולו: אטו. בני הכנסת הבאים לשמוע מה שהיה רב דורש: לתנא צייתי. כלומר הם מעון לחזן לשמוע מן התלמידים היושבים שם וחוזרין חיש מהנחו לעלמן: לאמורא. שהיה עומד בפני רב ומשמיע לדברים מה שרחש הדברה לוחש לו שלא היו שומעין: עד כאן לא קשרי ר"מ. שלא במבשל בשוגג דכיון לחיסור שבת ליכא בשוגג הוא חיסור מוקלה נמי ליכא דמעיקרא הוי חזי לכוס מיה: אבל שוחט בשוגג. נהי לחיסור שבת ליכא בשוגג מיהא חקורה דבין השמשות לא הוי חזיא לכוס. כל חכילה שלא כדרכה קרי כוסס כמו (בכורות דף ו:). הכוסס את החיטין הכוסס את החורז כם פילפלי ניומא דכפורי (שם דף ו:): הא ר"מ שרי. מדלימטרין לחוקמה כרבי יהודה מכלל דקסבר רב דר"מ שרי: שהיה

כגון

מסורת הש"ס

גמ' ו) שבת מד. **ז)** [ע"ל דתניא וכן לימא בגיטין ועמ"ש שם] **ג)** ב"ק עג. גיטין נג: **ח)** תרומות פ"ג מ"ג שבת לח. תמורות לד. [תוס' דשבת פ"ג] **ד)** [תרומות פ"ג מ"ג] **ה)** [שבת קכ:] **ו)** [ועיל יד.] **רש"י ז)** עי' רס"ל ורס"ק

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה במזיד וכו' אי מה קדש אסור בהנאה אף מעשה שבת אסורין בהנאה ת"ל לכם שלכם יהא יכול לפילו בשוגג:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) **תד"ה** מורי וכו' **ויל"ל דבמילתא דלא שכיח.** ב"י ע"י ב"ח נמוקי יוסף סי' ש"ח מ"ש בזה:

הגהות

תוס' ד"ה מורי להו **כר"מ. וכן דרש רבא** בפ' בירה כר"מ. ט"ס הוא ול"ל ר"ח כר מבת וגם רבה ורב יוסף ורבינ"א משמע קלת דסבירי כר"מ ולימו מוכרח ע"י"ש: (מגה הרוגים)

פניני רש"י

במזיד לא יאכל. הוא לעולם לבל לחריני שרלליס חולליס:

(כתובות לד.)

דראוי לכוס. ...בל דבר שלחלל מי קרי שלילתו כוסס:

(בילה כו: ד"ה חזו)

שיטה מקובצת

ו) הדולק בשבת. נ"ב שהדליקו בו באותו שבת:

ז) המבשל בשבת בשוגג יאכל אפי' הוא ואפי' בו ביום דר"מ:

ח) ולא בעי נמי מ"ט:

ט) דבמלתא דלא שכיח לא גזרו ביה רבנן והס"ד:

מסכת מכשירין

פרק ה' משנה ד'

הַמּוֹדֵד אֶת הַבּוֹר בֵּין לְעָמְקוֹ בֵּין לְרָחְבּוֹ, חֲרֵי זֶה בְּכִי יַתָּן. דִּבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, לְעָמְקוֹ בְּכִי יַתָּן. וּלְרָחְבּוֹ, אֵינוֹ בְכִי יַתָּן:

עין משפט נר מצוה

קד א מיי' פ"ו מהל' שבת הלכה כג סמג לאוין סה טוש"ע ס"ח סימן שיח סעיף ו:

רבינו גרשום

כל הנרות של מתכת מטלטלין כו'. והא הכא בנרות של מתכת של זהב ושל כסף ושל נחשת אין בו משום מיאוס וקאמר דמוקצה מחמת איסור שהדליקו בו באותה שבת: שאני הכא דדחייה בידים כלומר אלא רצה לנגוע בו כלל אבל במקום אחר הוא אומר דמותר ולאו הלכה זה כמותו ז)דאמרי' אסור באכילה ליומיה אלא מהלכה דמבשל כלומר דרבי יהודה סבר בשוגג יאכל במוצאי שבת אבל שבת עצמה אסור וכך הכא הוא אמר דאסור: ונוקמה במזיד ורבי מאיר כלומר מתניתי' דאומר דאסורה באכילה נוקמה ששחט במזיד ורבי מאיר דהוא א' במזיד לא יאכל. לא ס"ד דקתני במתניתי' (דאמר) השוחט בשבת ויוה"כ ודומיא דיוה"כ מה יוה"כ לא שנא שוגג (לאיסור) [ל"ש מזיד לא אכיל] ה"נ לא אכיל: ומי מצית מוקמת [לה] בשוגג ור' יהודה. והא מתניתי' אע"פ שמתחייב בנפשו [קתני] ז)במזיד הכא בשוגג שחיטתו כשרה ויכול לאוקומי כר' יהודה: ר' יוחנן הסנדלר קא מפליג וכו' הכא שחיטתו כשרה לא שנא לו ולא שנא לאחרים כלומר שמותרת למוצאי שבת אפי' מזיד ולא יכול לאקומי כר' יוחנן הסנדלר: משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא הוא תני כר' מאיר לעיל המחלוקת ומשום דרב סבר ליה כרבי יהודה וכו': ומי סבר לה רב כרבי יהודה והאמר רב חנן כי מורי וכו' כלומר וכך הלכה כרבי מאיר ומ"ט משתיק וכי תימא משום עמי הארץ טעמא דמשתיק אותו דתנא בפרקא תנא קמיה כלומר בבית המדרש קדם כולי עלמא כלומר בפני עמי הארץ משום קילותא דע"ה כו' לתנא בלשון הקודש צייתי לאמורא בלשון הקודש צייתי כלומר למתרגם ועדיין מ"ט משתיק אותו אמר רב נחמן שוחט תנא קמיה דמשום הכי משתיק אותו וכו' אלא במבשל ראוי לכוס כלומר בלשון לעז משייר אבל שוחט ואינו ראוי לכוס כלומר דבשחיטה קיימי ושחיטה

ז) נרחה דע"ל לגלג הא לחמרינן לחקורה בחכילה ליומא ר"י הוא שמעינן לה מהלכה דמבשל כלומר וכו'. ז) ע"ל הכי קחמר חע"פ דבשוגג וכו'.